
Aszód Város Díszpolgára

2022

Szarka Attila

Semmit sem akartam kevésbé megélni, mint múlt időben beszélni arról, az általam leginkább tisztelt, nagybetűs Emberről, aki nekem és gyermekemnek esélyt adott, hogy új életet kezdhessünk itt, Aszódon.

Pontosan 22 évvel ezelőtt, törött karral és megtört lélekkel állásinterjúztam az irodájában. Ült a piros fotelben, én szemben vele a kanapén.

A beszélgetést egy majdnem elviselhetetlenül hosszú csenddel és szemkontaktussal kezdte, majd felmutatott a fejem fölé:

- Nézzen csak oda ! Ez a kovácsoltvas szív - mondta-, az intézet főépületének ablakrácsát díszítette valamikor. Sok ilyen szív volt, de már csak ez az egy maradt meg belőlük. A többi a mi fiatal barátaink hazavitték emléke. Egy ilyen helyről egy szívet loptak haza... - mosolyodott el.

- Mielőtt döntene, hogy hozzánk jön dolgozni, kérem, gondolkodjon el: mi ez a szimbólum: szív a rácson.

16 éven át sokszor ültem ez alatt a szív alatt, és hallgattam halk, okos szavait, elképzeléseit, közös munkálkodásunk során.

A mai megtisztelő feladatomban, hogy én, mint régi munkatársa, nevelőkollégája emlékezzem meg róla, és most sokaknak közel hozzam, méltassam őt: miért érdemli meg, hogy Aszód díszpolgára legyen?

Kérem szépen, ez így nem helyes! Mert Ő már régóta Aszód díszpolgárának számított!

Szarka Attila nekem 16 éven át volt a főnököm, de én inkább a mesteremnek tartom. Mindent, amit a gyermekvédelemről tudok, tudnom kellett, Tőle tanultam meg.

Volt egy története, hogy milyen hatással voltak rá a növendékek. Így mesélte:

„Ezzel kezdődött a kapcsolatomban az egyik fiúval. Egy alumínium evőeszközt mutatott. Valamikor kenőkes lehetett. Eredetileg tompa és életlen volt. Most éles és szúr a vége. Látszott a felületén, hogy hosszasan dolgozott rajta, csiszolhatta, aki készítette. Fegyver lett belőle.

....- És ezzel fejeződött be a kapcsolatunk - adta kezembe a következő tárgyat.

Talán gyertyatartó, talán kicsi váza volt. Fényes felületén díszek. Az alján karcolt felirat: Szeretettel Apunak. Elmosolyodott: - Pedig, ugye, nem én vagyok az apja.”

Szarka Attila szakmai kiválóságát már sokan és sokféle módon méltatták. Én most arra teszek kísérletet, hogy elmondjam: Aszód városa miért lehet büszke erre a polgárára, aki itt élt, dolgozott 39 éven át, itt alapított családot, itt járt gyalog, autóval a munkahelyére, itt sétált a családjával, majd a kisunokájával, a kutyájával, itt futott, rolerezett a mi utcáinkon, a mi környékünkön.

Szarka Attilának, mint az Aszódi Javítóintézeti igazgatójának, rendkívül fontos volt a kontinuitás, a folytonosság, hogy az általa sokat idézett és tisztelt elődei nyomában haladjon. Amit a régiek ráhagytak, azt féltő gonddal őrizte. Kedvenc ereklyéje volt a javítós kápolna előterében az a fekete-fehér fotó, amelyen a régi templom lépcsőin ott ül az egykori tanári kar. A tanárurak, a családfők (ahogyan akkor a nevelőurakat nevezték) öltönyben és nyakkendőben vannak a képen. Mi sem láttuk őt sohasem. más öltözetben az intézetben.

A legfőbb szívügye a templom volt, amit 1960-ban robbantottak fel, hogy építőanyagot nyerjenek az SZTK építéséhez a város akkori vezetői.

Igazgatóságának első éveiben már helyre akarta állíttatni, újja akarta építtetni Isten házát, de ehhez nem kapott támogatást.

Ezért az épületben alakíttatott ki egy kápolnát, miután visszaszerezte és restauráltatta a régi templom oltárát.

1990. október 6-án nyílt meg a zárt intézet ajtaja. Az aszódi hívek bejöttek a szentmisére az intézet falai közé. Attól kezdve az aszódi lakosoknak minden szombat este lehetőségük nyílik az intézeti növendékekkel, a kis nyilvános bűnösökkel találkozni, és felfedezni bennük az istenkeresés, a jóra való hajlandóság, a javulási szándék, a bűnbánat jeleit.

Szarka Attila engedte barátkoztatni a növendékeket a „felső világgal” és közben Ő maga is egyre közelebb került Istenhez.

A kápolnában mi, mindannyian feltehetjük a kérdést: hogyan viszonyulok embertársamhoz?

Keresztes harcos lelkülettel - kirekesztően, kiradírozva őt az emberségéből, megkérdőjelezve az ő létjogosultságát nemcsak a jószándékhoz, de az erkölcsökhöz, becsületességhez is? Vagy jóhiszeműen - Isten képmását keresve a felebarátomban?

Az Aszódi Javítóintézet, ami évtizedekig olyan volt, mint egy erőd, Szarka Attila szándéka szerint egyre jobban kitért a külvilág előtt.

Ennek egyik csodája, hogy zarándokhellyé lett a Jézus Szent Szíve tiszteletére felszentelt kápolnája.

Először a csíksomlyói búcsúba gyalog igyekvő zarándokokat kezdtük el évről-évre fogadni, megvendégelni.

Majd 2011-től kezdve 7 alkalommal szerveztük meg a Szívek Zarándoklatát Aszódtól Máriabesnyőig. Az intézeti növendékekkel ezeken az alkalmakon más dimenzióban lehetett találkozni, együtt, lenni, barátkozni. Ez a közös „lelki túra”, - amelyen a növendékek, 15 km-en keresztül a vállukon vitték az egykori templom 15 kg-os Jézus Szent Szíve-szobrát- mágnesként vonzotta az istenhívő és előítéletmentes embereket, családokat.

A kápolna időről - időre szakrális kultúrterré is változott. Elfogadták meghívásunkat püspökök, apácák, szerzetesek, hitvalló emberek, zenészek, akik mindig rácsodálóztak arra a nyitottságra, befogadókésziségre, amit itt tapasztaltak. A növendékek várták és szerették ezeket az alkalmakat, amelyek soha addig nem tapasztalt érzésekkel és élményekkel ajándékozták meg őket, és olyankor ők is mindig a legjobb, legtisztább arcukat mutathatták meg.

A SZÍV tehát ott volt, ott maradt a rácson...!

Szarka Attila számára fontos volt, hogy a világ, az idelátogatók számára az Aszódi Javítóintézet ne a fájdalom, a reménytelenség, hanem a remény háza legyen! Lehetőséget adott neves filmrendezőknek, hogy forgathassanak az intézetben. Moldova Ágnes, Ragályi Elemér, Mundruczó Kornél, Bogdán Árpád jó szívvel emlékeztek meg mindig az intézetünkről.

Polgár Tamás növendéket 2000 táján itt választotta ki Mundruczó Kornél egy filmfőszerepre. A javító fiú üstökösként robbant be a magyar filmvilágba. 7 filmben szerepelt, köztük az Oscar-díjas Saul fiában is. Ma már neves díszletezője a magyar filmgyártásnak. Aszódot minden interjújában szeretettel emlegeti.

Szarka Attilának fontos szívügye volt sok jót adni azoknak, akik nem érdemlik meg, és talán soha nem fogják viszonzni. De a növendékeket is meg kell tanítani adni, és ez a fontos nevelési cél reszocializációjuknak, a társadalomba való visszailleszkedésüknek a részévé vált. Növendékek dolgoztak az aszódi régészeti ásatásokon, kifestették a Tüdőgondozót, az SZTK területén terepet rendeztek, a Mária Út ösvényeit tisztították. Sok piszkos, nehéz fizikai munkában lehetett rájuk számítani.

De tevékenyen és sikeresen vettek részt a város kulturális életében is, tanáraik és nevelőik áldozatos és szeretetteljes biztatásának és felkészítésének köszönhetően. A Petőfi Sándor Szavalóversenyeket rendre megnyerték a javító fiúk. A győzteseket aztán meghívták városi rendezvények közreműködőinek is, így kaphattak képet az aszódiak az intézetben folyó magas színvonalú nevelői-oktatói munkáról, kulturális életről.

De nemcsak a növendékek, hanem a javító dolgozók is megmutathatták tehetségüket az évekig, nagy sikerrel működő, javító színjátszó csoporttal a Múzeumok Éjszakája programjában. Szarka Attila igazgató úr mindezekhez a „külsős rendezvényekhez” minden pedagógusnak, dolgozónak, résztvevőnek, növendéknek maximális támogatást és elismerést adott, mert szeretett büszke lenni az intézet tehetségeire.

A legnagyobb, az egész várost bevonó-megmozgató, jótékonysági rendezvényünk a Rákellenes Futás és Kerékpározás volt, amelyen a város lakói is részt vehettek a rákbetegségben elhunyt kollégáinkra való megemlékezésen, ahol évről-évre láthatta mindenki együtt futni az intézet igazgatóját a növendékeivel...

A máriapócsi kerékpáros zarándoklatok is tovább mélyítették a város és az intézet kapcsolatát.

Szarka Attila emberségének és szociális érzékenységének sok család köszönhette, hogy biztonságra lelhetett az intézetben. Határon túliak, egyedül maradt asszonyok kaptak munkát, és gyerekeikkel együtt fedelelet a fejük fölé a szolgálati lakásokban. Sokan emlékezünk arra a jócselekedetére, amikor befogadott egy hajléktalanná vált, sokgyermekes családot.

Sokan lettünk aszódi adófizető polgárokká, amikor a szolgálati lakások egy része eladásra került.

Az Aszódi Javítóintézetet, bárhol bemutatkozott valamilyen kulturális, művészeti vagy sport tevékenységével, röviden mindig csak úgy emlegették, hogy ASZÓD... Ahogy a régi, híres, javító film címe is ez: ASZÓD felett mindig kék az ég...

Szarka Attila 25 éves igazgatósága alatt, minden Tőle telhetően megtett, hogy ez a mi kis városunk, a baljós elnevezésű intézetével együtt, egy jobb hely legyen!

Philip Zimbardo, a világhírű pszichológus (akivel tudtommal Szarka Attila személyes kapcsolatot ápolt) egyik szép gondolata, hogy minden emberben megvan a hősiesség lehetősége, mindenki képes az élet valamely területén jót tenni a másikkal.

Szarka Attila hősi mértékben művelte a jóságot, az emberséget a rábízottakkal: az aszódi növendékekkel, a javító dolgozókkal és családjaikkal egyaránt.

Szerette Aszódot, a tájat, az embereket.

Itt élt és itt marad...

Sokunk szívében velünk marad örökre...

Hálás vagyok, hogy életének utolsó 22 évében én is a közelében lehettem, és én vagyok az a szerencsés, aki megemlékezhettem róla abból az alkalomból, hogy Aszód városa díszpolgára lett.

Lakos Mária Lujza